- רבי יוחנן אמר לא גדול גדול ממש

רבי יוחגן said that an adult does not mean an actual adult

OVERVIEW

The אמואל ור' יוסי מכסrding to לקטן מדאורייתא לקטן, but rather only מדרבנן and the מדרבנן was that the תקנת חכמים was that the מציאה מרצה שמוצאה מריצה אצל אביו and the שמוצאה מריצה אצל אביו. This rule applies by all בשעה שמוצאה מוך על שולחן אביו. However אינו סמוך על שולחן אביו מוד משנה means אינו סמוך על שולחן אביו and even if he is a מציאה אינו סמוך על שולחן אביו belongs to his father, and אינו סמוך על שולחן מציאה אביו אינו סמוך על שולחן אביו אביו אביו אנו סמוך על שולחן אביו אביו אנו סמוך על שולחן אביו אביו אנו משנה אביו אנו משנה to the משנה if he is a קטן וגדול and his אביו which also deals with נגדול הדול הערובין וו משנה אוו מדולוקת.

מפרש רבינו תם כי היכי דפליגי¹ הכא פליגי נמי גבי עירוב

ר"ת explained that just as שמואל argue here regarding מציאה, they also argue regarding עירוב -

- דתנן בפרק חלון (עירובין דף עט,ב ושם דיבור המתחיל ומזכה) ומזכה להם על ידי בנו ובתו For we learnt in a פרק חלון משנה that the one who is setting aside the עירוב (for ^{2} שיתופי מבואות, etc.), is מזכה the food of the עירוב to the other people in the חצר through his son and daughter who are קטנים -

_

¹ שמואtins (according to the מנא העולה משנה) that the מנאיאה of a קטן [whether he is סמוך על שולהן אביו [whether or not he is מנא סל מנא מנא סל מון מנא סל מנא [whether or not he is מנא שולהן אביו] belongs to the the מנא שולהן אביו שולהן אביו (שולהן אביו "maintains that it depends whether he is סמוך על שולהן אביו then the מנא שולהן אביו סמוך על שולהן אביו (קטן and when he is מנא שולהן אביו סמוך על שולהן אביו סמוך של שולהן אביו סמוך על שולהן אביו סמוך על שולהן אביו סמוך על שולהן אביו [קטן מנא שולה].

³ One cannot simply grant his possessions to another by merely stating 'I am giving that item to you'. There must be some קנין to effect this transaction. One way is by giving the item to a third party and this third party acquires the item on behalf of the recipient and thus the ownership is transferred to the recipient. Similarly by a שיתופי מבואות by, the food in the house of the one making the 'שירוב' is acquired by all the dwellers of the מבוי through this קנין, whereby the owner is מוכה some food to all of them through this third party. He cannot use however his בניו הקטנים as the third party for since ידן כידו there is no outside third party to make the קנין effective. See מוספות in the first הוספות some food to all of them through this third party to make the קנין אונים בווים הוספות some food the party to make the קנין הוספות some food the party to make the קנין הוספות some food the party to make the קנין הוספות some food the party to make the קנין הוספות some food the party to make the party to make the party some food the party to make the party some food the party to make the party some food the party to make the party to make the party some food to all of them through this third party to make the party some food to all of them through this third party to make the party some food to all of them through the party to make the party some food to all of them through this party to make the party some food to all of them through the party the party to make the party some food to all of them through the party to make the party some food to all of them through the party the party some food to all of them through the party the party some food to all of them through the party the party some food to all of them through the party some food to all of them through the party some food to all of them through the party some food to all of them through the party some food to all of them through the party some food to all of them through the party some food to all of them through the party some food to all of them t

ולשמואל דאמר הכא קטן ממש התם נמי גבי עירוב אינו זוכה דידו כיד אביו – So according to שמואל who maintains here in our קטן that קטן means קטן ממש (even if he is not קטן a סמוך על שולחן אביו), there too by עירוב, a שירוב who is not עירוב on behalf of the others, since עירוב on behalf of the others, since his 'hand' is like his father's 'hand', for -

כיון דמציאתו לאביו הוא הדין כל זכיותיו לאביו⁴ – Since his מציאה belongs to his father (as stated in our משנה), the same applies to all his acquisitions that they belong to his father. Therefore the father cannot be מזכה the עירוב through his בנו קטן, even if he is not סמוך על שולחן אביו.

The משנה in עירובין mentions that he can be מזכה through his אמה העבריה:

ואמה העבריה אף על פי שהיא קטנה ֿזכיא בעירובה דמציאתה אינה לאדוניה – And regarding the אמה העבריה, even though she is a קטנה, she can be זוכה in this עירוב for the others from her master, since her מציאה does not belong to her master as stated in our מציאת עבדו ושפחתו העברים הרי אלו שלהן, that משנה, אלו שלהן.

תוספות anticipates a difficulty:

אף על גב דשמואל אית ליה פרק התקבל (גיטין דף סד,ב ושם דיבור המתחיל אלא) — Even though שמואל maintains in פרק התקבל that -

- קטן זוכה לעצמו ואינו זוכה לאחרים

A קשך can acquire for himself, but he cannot acquire for others; so how can the אמה who is a קטנה acquire the עירוב for the others?!

תוספות responds:

-⁶הא משני התם שאני שתופי מבואות דרבנן For the גמרא there (in מסכת גיטין) answers that שיתופי מובאות is different since it is only מדרבנן. Therefore even though ordinarily a קטן cannot be זוכה לאחרים.

however, since the קנין is merely required מדרבנן, the רבנן enacted that the קטן should be able to be מזכה the עירוב to others.

חוספות anticipates a question:

והא דאמר שמואל פרק מי שהוציאוהו (עירובין דף מט,א ושם: דיבור המתחיל וקטן) – - פרק מי שהוציאוהו ruled in שמואל

-דעירוב ^{8} משום קנין ורבא אמר משום דירה ואמר איכא בינייהו קטן

⁴ See 'Thinking it over' # 1 (&3).

⁵ By definition an נערה set free; once she becomes a נערה she is set free.

 $^{^6}$ מדאורייתא one may carry in a מבוי, the obligation of making an מדאורייתא is only מדרבנן.

⁷ It appears that one may be מזכה the עירוב through a קטן, provided it is not his son.

⁸ This is regarding שיתופי מבואות (and שיתופי מבואות) where all the neighbors of the הצר place bread in one house and are thereby permitted to carry in the הצר.

That the effectiveness of עירוב is because it is considered a 'קנין, and rules that its effectiveness is because it is considered a dwelling; and the there states that the difference between the rulings of גמרא is regarding a 'זכה, which would indicate that a קטן cannot be מוכה, and this would contradict what תוספות stated previously that a קטן can be מוכה by an ישירוב ווירוב.

responds:

הא פירש רבינו חננאל התם דאית ליה בית לקטן קאמר ^{12} הא פירש רבינו חננאל התם דאית ליה בית ליה בינייהו איכא בינייהו קטן said מרא it meant in a case where the קטן has a house -

העירוב לפי שאינו זוכה – ולא כפירוש רש"י שפירש שאינו גובה העירוב לפי שאינו זוכה – איי שפירש שאינו גובה העירוב לפי שאינו זוכה כמחחסt like s"יי' explanation that the עירוב, since he cannot be זוכה לאחרים מדרבנן can be מדרבנן.

This concludes the view of שמואל regarding a עירוב by תוספות. עירוב continues now to explain the view of ר' יוחנן.

ולרבי יוחנן דאמר לא גדול גדול ממש –

And according to ר' יוחגן who maintains by מציאה that a גדול does not merely mean an actual adult, but rather one who is not סמוך על שולחן אביו -

-יזוכה כאמה העבריה אביו הוא הדין דגבי עירוב נמי דקטן ואינו סמוך על שולחן אביו זוכה כאמה העבריה. namely that a קטך who is not אירוב מוכה מחדים מחדים ([even] from his father) for others just as an אמה העבריה מוכה כמוף שולחן אביו מוכה למוך שולחן אביו יירוב מוכה אמה העבריה מוכה שולחן אביו היירוב מוכה מוכה מוכה אמה העבריה מוכה שולחן אביו יירוב מוכה שולחן אביו יירוב מוכה שולחן אביו יירוב מוכה אמה העבריה מוכה שולחן אביו יירוב מוכה שולחים שולחן אביו יירוב מוכה שולחים ווכה שולחים ווכה שולחים שולחים ווכה שולחים ווכחים ווכ

וגדול סמוך על שולחן אביו אינו זוכה –

But a גדול who is עירוב מולהן אביו cannot be זוכה an עירוב for others.

תוספות derives a הלכה:

וצריך ליזהר שלא לזכות העירוב על ידי בנו הגדול הסמוך לשולחנו –

3

⁹ The owner of the house (where the bread is placed) consents to be מקנה (part of) his house to all the neighbors, in return for the bread, which they place there. Therefore it is considered as if all the neighbors live in one house and are therefore permitted to carry into [and in] the הצר.

¹⁰ It is considered as if all the neighbors live in this one house for their bread is there. A person considers that he lives where his food is. There is however no קנין transaction.

¹¹ רש"י explains there (בד"ה איכא, and see shortly in תוספות here) that one of the neighbors made a קטן for a to collect the bread from the others; if we assume that עירוב משום קנין then it is ineffective since the קטן has no power to enact a עירוב, However if it is an effective משום דירה, for the food of all the dwellers is in the same house.

¹² The איכא בינייהו is placed in the s'קטן' house. If we assume איכא בינייהו then it is an effective עירוב משום איכא. However if we assume קטן, the קטן does not have the power to be מקנה (his house) on his own. He can be מקנה for others when the מקנה is an adult, but he cannot initiate a קנין.

 $^{^{13}}$ The comparison to אמה is to indicate that even a קטן can be עירוב for others.

And therefore it is necessary to be careful not to be מוכה the עירוב through one's adult son, if the son is שולחן אביו on - שולחן

- דקיימא לן כרבי יוחנן לגבי שמואל כדאמר פרק מי שהוציאוהו (שם מז,ב) For we have established that the הלכה is like ר' יוחנן when he disputes ממאל as the גמרא states in פרק מי שהוציאוהו.
- ועבדו ושפחתו העברים אף על גב דסמוכין על שולחנו מציאתם לעצמם 14 However, one's Jewish slaves and maidservants even though they are סמוכין על שולחנו , their מציאה belongs to them (and not to the master) -

וכן זוכין בעירוב ולא הוי ידם כיד האדון – And similarly they can be זוכה the עירוב for others, for their 'hand' is not like the master's 'hand', even though they are סמוכין על שולחנו; the reason their

מציאה belongs to them even though they are מציאה - סמוכים על שולחן

– דלא שייך איבה אלא בבנו שדרכו לזונו תמיד ואם לא יפרנסו אביו לא יפרנסנו אחר For the concern of enmity is only applicable regarding one's son, where customarily the father continually feeds him and if the father will not support him no one else will support him; therefore since the sole responsibility of supporting the child is on the father, if the child will keep the מציאה there will certainly be enmity from the father to the child -

אבל אדם אחר מעלמא סמוך על שולחן חבירו חנם כגון יתום וכיוצא בו However another unrelated person who is supported by his friend for free, for instance one who supports an orphan, or someone similar -

אין סברא שתהא מציאתו לחבירו –

There is no reason that the מציאה of the dependent should belong to the supporter -

וכל שכן עבד ואמה שבשכר טרחם הם אוכלים –

And how much more so is this true in the case of an עבד ואמה (that their master does not receive their מציאה), for in their case they are eating the wages of their toil, and he is not supporting them for free. 15

תוספות distinguishes between a son and a daughter:

 $-^{16}$ ובתו אפילו נערה ואינה סמוכה על שולחו אביה מציאתה לאביה משום איבה

¹⁴ Our משנה states this clearly. According to שמואל we understand why the מציאה of a מציאה (even though she is a קטנה) does not belong to her master, since when she picks it up she is not מריצה to her master. However הוספות is explaining according to "ר, why it does not belong to the master משום איבה.

¹⁵ The concern of איבה regarding a son is that if the son keeps the מציאה, the father may stop supporting him; however by עבדו ושפחתו the master will not stop feeding them for he needs them to work for him. We are also not concerned about a זר (or ימום), for others will feed them (as opposed to a child who has a father). Alternately feeding a זר is not a common practice and so no יתום was made regarding a יתום.

 $^{^{16}}$ This would be true even according to שמואל. See תוספות העמוד א' ד"ה שמואל מוס and מוכ"ד אות סב ^{16}

However regarding one's daughter even if she is a ממוכה על and not נערה and not איבה nevertheless her מציאה belongs to her father because of איבה (according to ר"י) -

דאי בעי מסר לה למנוול ומוכה שחין כדאמר בפרק נערה (כתובות דף מו ושם) – For if he wants he could deliver her to be married to a disgusting or leprous person as the גמרא states in פרק נערה.

 $^{-20}$ ודלא כרש"י שפירש ^{18} משום דכתיב ^{19} בנעוריה דההוא בהפרת נדרים הוא דכתיב But not like רש"י who explained that the reason the מציאה of a נערה belongs is because it is written בנעוריה; this is incorrect for that פסוק is written regarding הפרת נדרים only -

כדאיתא בפרק קמא דקדושין (דף ג.ב ושם) ופרק נערה (שם מו.ב) as is mentioned in the first פרק of מסכת קידושין and in פרק מערה.

תוספות anticipates a question:

- אף על גב דידה כיד בעלה בעירוב איסיד ואשתו דזכיא בעירוב או

And regarding one's wife who can be עירוב for others, even though that her 'hand' is like her husband's 'hand'; her מציאה belongs to him, so why is she different than a תוספות? תוספות explains that the גמרא -

מוקי לה בסוף נדרים (דף פח,ב) דאית לה בית באותו מבוי – In the end of מסכת נדרים establishes this ruling that an אשה can be מזכה an עירוב for her husband in a case where she has her own house in that מבוי, therefore we say -

דמגו דזכיא לנפשה זכיא נמי לאחריני:

That since she can acquire the עירוב herself she can also acquire it for others.²²

SUMMARY

The same מחלוקת between שמואל and ר' יוחנן regarding the rule of מציאת קטן לאביו (where שמואל maintains that קטן ממש even though he is not סמוך על שולחן אביו means only if he is סמוך על שולחן אביו שולחן אביו [even if he is a גדול, this same מחלוקת applies to the restriction of

 $^{^{17}}$ If the מציאה of a נערה (even if she is not סמוכה על שולחן אביה) would belong to her, her father may take 'revenge' and marry her off to a מנוול ומוכה.

 $^{^{18}}$ See רש"י on the עמוד א' במשנה ד"ה מציאת בנו.

¹⁹ במדבר (מטות) בנעוריה בית אביה at the end of פרשת נדרים reads; בנעוריה בית אביה.

 $^{^{20}}$ The father has the right to be מפיר the נדרים of his בתו נערה, but we do not derive other laws from this פסוק.

²¹ The עירוב in עירובין עט,ב mentions that one can be מזכה the עירוב through his wife.

²² However otherwise she cannot be עירוב for others as the ברייתא states there in נדרים.

not being able to be מוכה מוכה מירוב עירוב עירוב. According to סמוך על שולחן אביו. According to בנו קטן through עירוב even if he is not סמוך על שולחן אביה is hers (מולהלה מזכה however can be מזכה for her master since her אמה העבריה is hers (מולהלכה sonly מדרבנן). According to "'' (whose ruling is accepted סמוך על וו בנו גדול (whose ruling is accepted עירוב if he is בנו גדול fhe is בנו גדול however, one cannot be עירוב even through בנו גדול if he is not סמוך על שולחן אבינו if he is not אביו (since it is מדרבנן מדרבנן). The concern of אביו is (only) when it can lead to negative consequences (for instance by a child), but not by a slave or a maid (and also not by a stranger). The מציאה of a daughter belongs to her father even when she is a מנול וכו' and מוכה על שולחן אביה however, one cannot be מנול וכו' for her husband only if her own house is included in the שירוב because of 'מגו דוכי לנפשה וכו' because of עירוב because of עירוב .

THINKING IT OVER

- 1. תוספות states that since the מציאה of a קטן is לאביו , similarly all his זכותים are also לאביו ^{23} . Seemingly there is a difference; by מציאה it belongs to the father since מריצה אצל אביו [משום איבה [משום איבה of the קטן the יד of the קטן, however by עירוב the מזכה the מזכה the מזכה the מזכה the others?!
- 2. Can an עירוב to others from her father?
- 3. If a father gives a מתנה to his son who is a קטן [or a גדול וסמוך על שולחן אביו [or not $]^{25}$
- 4. What would be a reason to disagree with תוספות and maintain that this between עירוב and maintain that this (מציאה does not apply to עירוב?

-

²³ See footnote # 4.

²⁴ See פנ"י and בל"י.

 $^{^{25}}$ See סכו"ד אות תיד.